

Självvärdering för utbildningsuppföljning av Kulturgeografi

3 maj 2021

Inledning

Institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap har på uppdrag av Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap genomfört en självvärdering av kulturgeografi.

Samtliga tillsvidareanställda har bidragit till arbetet med självvärderingen:

- Mats Lundmark, professor och ämnesansvarig
- Eva Gustavsson, lektor och programansvarig för Samhällsplanerarprogrammet
- Ida Andersson, lektor
- Camilla Berglund, lektor

Utöver detta har Krister Persson, vikarierande lektor och tidigare tillsvidareanställd, läst och kommenterat självvärderingen. Enhetschef Ann-Sofie Lennqvist Lindén har också medverkat i arbetet.

Eva Gustavsson har varit huvudansvarig för att sammanfoga de olika medarbetarnas texter.

Självvärderingens omfattning

I utbildningsuppföljningen ingår Samhällsplanerarprogrammet, enstaka kurser på både grund och avancerad nivå, de senare ingår i ämnesövergripande magisterprogram, och forskarutbildningen.

Rapportens disposition

Rapporten följer ramverket för intern utbildningsuppföljning, och beskriver och analyserar ämnets program och kurser utifrån respektive uppföljningsområde.

Fakultetsnämndens tilläggsdirektiv, att beskriva hur forskarutbildningen genomförs och kvalitetssäkras, särskilt vad beträffar kursgivning, handledning samt kvalitetssäkring av avhandlingar och avhandlingsarbete, behandlas inom ramen för det som skrivs om forskarutbildningen i de olika uppföljningsområdena.

Bilagor:

1. Sammanställning av utbildningsutbud
2. Sammanställning av söktryck
3. Studentkårens kommentarer till självvärderingen
4. Lärartabell enligt mall
5. Underlag för kompetensförsörjningsplan
6. Underlag rörande genomströmning
7. Alumnundersökning

Innehåll

Inledning.....	
Självvärderingens omfattning	
Rapportens disposition.....	
Uppföljningsområde 1. Utbildningsidé	1
Uppföljningsområde 2. Forskningsanknytning.....	6
Uppföljningsområde 3. Personalresurser.....	9
Uppföljningsområde 4. Förutsättningar för lärande.....	12
Uppföljningsområde 5. Kvalitetssäkring.....	14
Uppföljningsområde 6. Söktryck och dimensionering	16
Uppföljningsområde 7. Genomströmning	20
Uppföljningsområde 8. Profession och samhälle.....	23
Bilaga 1 - Kulturgeografi utbildningsutbud	25
Bilaga 2 - Söksiffror program inom ämnet Kulturgeografi	27
Bilaga 3 - Studentkårens kommentarer till självvärderingen	29
Bilaga 4 – Lärarresurser	30
Bilaga 5 – Kompetensförsörjningsplan.....	31
Bilaga 6 - Genomströmningssiffror program inom ämnet Kulturgeografi	
Bilaga 7 – Alumnundersökning.....	

Uppföljningsområde 1. Utbildningsidé

Samhällsplanerarprogrammet består av sex kurser à 30 hp, varav tre obligatoriska i kulturgeografi eftersom utbildningen leder till kandidatexamen. Dessa ges också som fristående kurser. Därutöver ingår de valbara kurserna *Samhällsplanering och hållbar utveckling* (30 hp) och *Praktik för samhällsplanerare* (30 hp) och *Samhällsplanering i statsvetenskapligt perspektiv* (30 hp). Den sistnämnda ges av statskunskap och första delkursen samläses med statskunskapsstudenter. Därefter ges tre delkurser inriktade mot samhällsplanerarprogrammet som behandlar lagstiftning, tjänstemannens roll och hållbar utveckling som politisk idé. Praktiker från kommun, region och länsstyrelse medverkar i kursen.

Ett perspektiv är genomgående, hållbar utveckling, som är programmets profil som utmärker det gentemot andra liknande program. Genusperspektivet berörs i den sociala dimensionen, särskilt inom studier av trygghets- och säkerhetsfrågor i fysisk planering. Genusperspektivet, återkommer i analyser av fysiska planer i befolkningsgeografi, social geografi, i litteratur som speglar klassisk och modern planeringsforskning och i litteratur som belyser frågor om social rättvisa på global nivå.

Ovanstående, liksom det ekologiska perspektivet, knyter an till hållbar utveckling som process och mål inom alla aspekter av samhällsplanering, inte minst gällande miljö- och klimatfrågan. En särskild fördjupning ges i kursen *Samhällsplanering och hållbar utveckling* där studenterna möter såväl klassisk litteratur på hållbarhetstemat som aktuell forskning. Kursen belyser landsbygdsfrågor och urban utveckling, ur globalt syd- och nordperspektiv, och landsbygds- respektive stadsperspektiv. Den klassiska litteraturen inom samhällsplaneringsområdet ger studenterna ett tidsmässigt perspektiv på hållbarhetsdiskursen, angeläget både ur ett kunskaps- och bildningsperspektiv. Ämnet var med och utformade och har under flera år deltagit i den ämnesövergripande Hållbarhetskonferensen som arrangeras vid ORU.

I programmet ges återkommande och fördjupande undervisning i GIS (Geografiska Informationssystem), ett arbetssätt och ett verktyg som har en särställning i samhällsplanerarprofessionen, Under andra terminen ges en särskild delkurs i kvantitativ metod (7,5 hp) där GIS och SPSS behandlas.

Sedan vt 19 har fortsättningskursen i kulturgeografi förnyats genom att den sista delkursen (projektarbete 7,5 hp) tillförts ett nytt moment, en fältkurs. Studenterna besöker under 4-5 dagar en annan kommun där material till projektarbetet inhämtas. 2019 var Motala destinationen, 2020 Storuman, digitalt av pandemiskäl. Fältkursen ger goda möjligheter till utveckling som metod för lärande, då det både stärker studenternas självständighet och ökar deras kunskap om planering på lokal nivå i varierande geografisk kontext. Fältkurser är ett mycket vanligt inslag i den kulturgeografiska pedagogiken och har en mångårig tradition i både Sverige och internationellt. Genom införandet av fältkursinslag matchar vi liknande utbildningar på andra svenska lärosäten. Kursen är yrkesförberedande eftersom samhällsplanerare ofta arbetar med olika typer av datainsamling vilket studenterna gör under fältkursen.

Ytterligare två inslag bidrar till att förbereda studenterna för ett yrkesliv inom samhällsplanering; praktikterminen och dess pedagogiska grundsyn. Praktik kursen (30 hp), avslutar fr o m 2022 programmet, en ändring som grundar sig i att studenter får erbjudande om anställning på kortare eller längre tid direkt efter praktikterminen. Detta och att handledarna ger studenterna

genomgående goda vitsord efter fullgjord praktiktermin är ett uttryck för att utbildningen ger efterfrågade kunskaper.

Studenterna söker praktikplatser inom planering i såväl offentlig som privat sektor, till exempel stadsplaneringskontor, förvaltning inom region eller länsstyrelse, privata konsultföretag inom urban planering m.m. Studenter har praktiserat utomlands, som inom EU eller svenska handelskammaren i USA. Tanken bakom praktikkursen är att ge studenterna möjlighet att träna de förmågor de skaffat sig under utbildningen, men också att koppla samman teori och praktik, och bidra till kunskapsutveckling på praktikplatsen. Praktikterminen ger också goda möjligheter till att bygga ett eget nätverk som underlättar jobsökandet.

Det andra inslaget i programmet som ökar studenternas anställningsbarhet, är den pedagogiska grundsynen som lägger stor vikt vid studenternas aktiva sökande efter kunskap. Ämnet har under många år använt pbl som undervisningsmetod¹, Av studenterna krävs stort engagemang och delaktighet, läraren fungerar mer som handledare. Studenterna tränar att i grupp ställa frågor till en text (ett fall), och att kritiskt ifrågasätta och använda befintliga kunskaper och erfarenheter för att tillsammans lösa problem. Till slut formuleras mer djupgående frågor som de söker svar på i litteraturen, Vid ett avslutande rapporttillfälle diskuteras lösningarna. Arbets sättet liknar situationer i arbetslivet, vilket studenter erfart under sin praktiktermin. Det aktiva lärandet uppskattas också av studenterna. Svagheten är risken att studenter förblir passiva i gruppdiskussionerna, vilket läraren åtgärdar genom att i viss mån styra diskussionen, som annars är studentledd, och att inte ha för stora grupper.

Ämnet ser examinationerna som en del av lärandet. Förutom sals- eller hemtentamen och enskilda/gruppvisa skriftliga arbeten, används muntlig examination och examination i fält. Muntliga redovisningar är obligatoriska inslag. Detta fyller flera funktioner, dels tränas olika förmågor, dels får studenterna möjlighet att redovisa sina kunskaper på olika sätt.

Strategisk satsning på intern internationalisering av kurser och delkurser

Kulturgeografi har sedan HT 2017 en kurs för utbytesstudenter, *The Geography of Sweden* (7,5 h), som också kan läsas av svenska studenter. Det har gett inresande studenter och studenter på ÖU möjligheter att tillsammans lära och diskutera likheter och skillnader mellan länder.

Sedan cirka två år tillbaka har Samhällsplanerarprogrammet ökat ambitionen med internationalisering av utbildningen. Det har skett dels genom fler globala perspektiv i kurser och delkurser, dels genom ett partnerskapsprojekt med Wollega University i Etiopien finansierat av Linnaeus-Palme samt ett Erasmus-utbyte med Universitetet i Bergen som är väl etablerat. Från höstterminen 2020 har globala perspektiv beaktats i flera kurser, t.ex. i *Samhällsplanering och hållbar utveckling*. Kursansvarigs erfarenheter från återkommande vistelser i Etiopien, är återkommande inslag för att illustrera urbaniseringsprocesser i globala syd. Under HT 2021 har Frankline Ndi, postdoc, bidragit i undervisningen med kunskaper från sin forskning om utvecklingsproblematik i Kamerun.

Linnaeus-Palme partnerskapsprojekt har utvecklats genom en lektors kontakter som etablerats under återkommande vistelser i Etiopien. Med planeringsstöd besökte två lektorer Wollega University 2019, och representanter från Wollega University besökte därefter ORU 2019 och

---

¹ Se Henry Egidius (1999) *Problembaserat lärande - en introduktion för lärare och lärande*.

2020. Partnerskapsprojektet involverar *Urban and Regional Planning Program*, Wollega University, ett program motsvarande Samhällsplanerarprogrammet, med tillägg av kurser i arkitektur. Det långsiktiga målet är att utveckla en gemensam praktikkurs. Kontakter med praktiksamordnare och arbetsplatser behöver etableras (i Örebro och Nekemte i Etiopien). För studenterna i båda länderna innebär det en möjlighet att få praktisera i en helt annan vardag och samhällskontext, med olika hållbarhetsutmaningar. Denna praktikkurs ska erbjudas programstudenterna som ett alternativ till den ordinarie praktikkursen, eller som valbar kurs för termin 4. Partnerskapet har under denna första fas haft inslag i undervisningen. 2019 höll Fathi Bashir, professor i arkitektur på Wollega University, ett föredrag för studenterna, ”Building bridges”, som introducerade det landsbygdsutvecklingsprojekt som ligger till grund för partnerskapsprojektiden. En lektor på ORU har föreläst om metodologi via Zoom för masterstudenter vid Wollega University.

Erasmus+ med universitetet i Bergen möjliggör utbyte för såväl studenter som lärare i båda riktningarna. Hittills har en lärare från ORU undervisat i Bergen där undervisningen omfattat föreläsningar och seminarier om ekonomisk geografi och planering och policy på grundnivå. Lärare från Bergen kommer till ORU på vårterminen för ett antal föreläsningar på fortsättningskursen.

Kurser på avancerad nivå

Kulturgeografi deltar i två utbildningsprogram; *Public Planning for Sustainable Development* och *Social Analysis* som statskunskap och sociologi har. I det förstnämnda deltar kulturgeografi med delkursen *Planning for Sustainable Development in Practice* (7,5 hp) och *Human Geography with a Sustainable Development Focus* (30 hp) ges för studenter som väljer inriktning kulturgeografi. Ämnet ansvarar även för kursen *Självständigt arbete, magisterkurs* (30 hp). När det gäller dessa programs utbildningsidé hänvisar vi till skrivningar i självvärderingar från statskunskap och sociologi. Kurser på avancerad nivå är viktiga för kulturgeografi genom att de ger möjlighet till fördjupning och progression för studenter med en kandidatexamen i kulturgeografi. Det gäller inte minst för studenter från Samhällsplanerarprogrammet, eftersom särskilt *Public Planning for Sustainable Development* inriktas mot planeringsfrågor. Tillgång till utbildning på avancerad nivå är också viktigt eftersom det möjliggör att kvalificera sig för forskarutbildningen.

Forskarutbildning

Forskarutbildningen i kulturgeografi erbjuder fördjupning och breddning i ämnet kulturgeografi, och en träning i att självständigt genomföra och presentera kvalificerad forskning. Målet är att de med en forskarutbildning i kulturgeografi ska ha goda förutsättningar att antingen fortsätta med forskning inom akademien, eller att bedriva avancerad utredningsverksamhet. I forskarutbildningen läggs tonvikt på teoretiska och metodologiska färdigheter, liksom på analytisk förmåga.

Forskarutbildningen präglas av öppenhet och frihet när det gäller att välja inriktning och studieobjekt, men valet sker i samråd med handledare. För närvarande har forskningen i ämnet

ett fokus på teman som lokal (urban) och regional utveckling, arbetsmarknadsdynamik och näringslivsutveckling, urban och regional planering, samt miljö- och hållbarhetsfrågor i olika geografiska kontexter. Forskningen präglas av en mångfald av metoder, genom att såväl kvantitativ som kvalitativ forskning finns representerad.

Forskarutbildningen för doktorsexamen består av 75 hp kurser och 165 hp för avhandlingsarbetet. I licentiatexamen ingår 40 hp kurser och 80 hp för avhandlingsdelen. I kursdelen för doktorsexamen utgör 30 hp obligatoriska kurser och 45 hp valbara kurser. Inom ämnet vid ORU ges två obligatoriska kurser: *Kulturgeografisk teori och metod I och II*, vardera 7,5 hp. Till de obligatoriska kurserna hör också Vetenskapsteori 7,5 hp och Samhällsvetenskaplig metod 7,5 hp. När det gäller de två senare kurserna rekommenderar doktoranderna att läsa kurserna som anordnas av HS-fakulteten. För valbara kurser rekommenderas doktoranderna att nyttja kurserna som ges inom det nationella kursprogrammet i kulturgeograf som är betydelsefullt för forskarutbildningen eftersom det, förutom att ge ett brett utbud av högkvalitativa kurser, också knyter samman ämnet kulturgeografi vid lärosätena i Sverige. För doktoranderna innebär det en möjlighet att skapa ett kontaktnät med andra doktorander i landet, och att få kontakter med och en inblick i andra kulturgeografiska forskningsmiljöer. De nationella kurserna bjuder in internationella gästföreläsare av toppklass, vilket också möjliggör för doktoranderna att skapa internationella kontakter.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

Med programmets innehållsmässiga bredd förbereds studenterna för yrkeslivet med såväl teoretisk som praktisk kunskap, GIS-kunskap och tränas att tillämpa lagstiftning och göra muntliga presentationer i möten med praktiker.

Genom studenternas erfarenheter från praktikkursen, och genom uppföljning av kursen tillsammans med handledarna på praktikplatserna har ämnet identifierat ett behov att ge ytterligare grundläggande kunskaper i Geografiska Informationssystem (GIS) som sedan kan utvecklas och fördjupas på framtida arbetsplatser. Detta innebär för det första att vi behöver utveckla ämnets kompetens i GIS-system alternativt undersöka möjligheten att köpa in sådan kunskap, och för det andra utveckla och förstärka vårt kursutbud i GIS-undervisning. Ämnet har inrättat en ny fristående kurs på 7,5 hp för att delvis täcka detta behov som en del av vårt utvecklingsarbete. Detta skulle avsevärt stärka samhällsplanerarprogrammets kvalitet och konkurrenskraft. Hittills har studenterna fått söka sig till andra lärosäten för att få fördjupade kunskaper i GIS.

I det pedagogiska arbetet önskar ämnet vidareutveckla fältstudier. Ett första steg har tagits genom introduktionen av fältkursen och inslag av exkursioner i den lokala miljön. Fältkursen betingar kostnader för resa och logi, eventuella arvoden för föreläsare på platsen, och lärarinsatser, samtidigt som beredskap behövs för att handleda motsvarande uppgifter för de studenter som eventuellt inte kan följa med. Hittills har fältkursen varit kostnadsfri för studenterna, men kursplanen anger nu att en mindre kostnad kan tas ut. Ämnet vill fortsätta med fältkursen, ett inslag som är vanligt i kulturgeografikurser och samhällsplanerarprogram på andra lärosäten, ofta med internationella resmål. Finansieringen av fältkursen har för närvarande avgjorts ett år i taget, för att göra fältkursen till ett årligt inslag krävs en långsiktig finansiering av kursen i ämnets budget.

Som ett led i utvecklingen av fältkurser har en ny fristående kurs (7,5 hp) inrättats med fokus på *europaisk samhällsplanering* där fältkursinslaget består av ett besök i en europeisk stad under en vecka, där fältinsamling varvas med studiebesök och föreläsningar om aktuella planeringsrelevanta ämnen. Liknande kurser erbjuds vid andra lärosätens samhällsplanerarprogram. På internationella fältkurser brukar studenter betala en del (egna resor, kost och logi), och en del kostnader finansieras av universitetet (lärarkostnader inkl. resa, kost och logi, ersättning till lokala föreläsare mm). Målsättningen är att genomföra den europeiska fältkursen inom ramen för utbildningens hållbarhetsprofil vilket innebär fältresor med tåg och buss till destinationer som har utmärkt sig inom hållbar planering.

Enligt ORUs *Handlingsplan för internationalisering 2021-2024* beaktas och inkluderas universitetets hållbarhetsarbete i utbildningens internationella perspektiv. Samhällsplanerarprogrammet kan

- 1) erbjuda studenter möjlighet till internationell praktik,
- 2) erbjuda praktik för inresande utbytesstudenter, och
- 3) utveckla alternativa och/eller nya former för internationalisering inom utbildning.

Antalet studenter som sökt/visat intresse för utbytesstudier har ökat senaste 2-3 åren. Rådande pandemi har dock påverkat möjligheter till utbytesstudier. Därför finns det ett behov av att utveckla ”internationalisering på hemmaplan”. Ämnet har ambitionen att öka digital internationalisering för att hålla Linnaeus-Palme partnerskapsprojekt aktivt mellan fysiska möten. Det finns flera praktiska utmaningar eftersom lärosätena har olika ekonomiska och infrastrukturella förutsättningar som ämnet behöver finna lösningar på. Ämnet ser ett behov av ”... att aktiviteterna har ekonomisk täckning, är lätta att överblicka och att det stöd som går att få i internationaliseringsarbetet är lättförståeligt.” (ORUs *Handlingsplan för internationalisering 2021-2024*). Det är inte klarlagt om vilken tid som kan avsättas i tjänsteplaneringen för att arbeta med internationalisering, vilket borde betraktas som särskilt angeläget när externa medel har beviljats för detta.

Uppföljningsområde 2. Forskningsanknytning

Aktuell kulturgeografisk forskning vid ORU och andra lärosäten inkluderas fortlöpande i programkurserna. Alla doktorander, lektorer och professor undervisar och handleder på grundnivå, lektorer och professor ansvarar för avancerad nivå. Undervisning, handledning och kursansvar är fördelat efter forskningsinriktning för att möjliggöra en bra forskningsanknytning i undervisningen.

Urban och regional utveckling är ett övergripande forskningstema, där såväl Bergslagens ekonomiska utveckling som utvecklingsländers problem och möjligheter studeras, det senare som en del av ämnets satsning på högre grad av internationalisering. Det är ett ökat fokus på landsbygdsfrågor i forskningen, även i globala syd, som återspeglas alltmer i kursutbudet. Denna forskning knyter an till hållbar utveckling, där särskilt den sociala dimensionen varit föremål för studier i urban utveckling, med koppling till miljö- och klimatfrågor, som också behandlas i flera kurser. Flera av lärarnas kapitel i antologier i läroböcker, vetenskapliga artiklar, rapporter och annat material används i undervisningen.

I PBL-fallen uppmanas studenterna att aktivt söka kunskap i vetenskapliga tidskrifter, liksom i självständiga arbeten, såsom kandidatuppsatsen. Ämnet introducerar redan på grundkursens första delkurs vad en vetenskaplig text är. Inför kandidatuppsatsen betonas särskilt förmågan till kritisk läsning. Ett problem är att vi ser ett motstånd från många studenter att läsa engelskspråkig litteratur.

Doktorandernas deltagande i universitetets pedagogiska kurser tillför ny kunskap till ämnesgruppen om pedagogisk utveckling, vilket gruppen tar till vara och diskuterar, något som skulle kunna utvecklas.

Kurser på avancerad nivå

Forskningsanknytningen är ännu viktigare på avancerad nivå. Det tillgodoses genom att utbildningarna i hög grad baseras på aktuell forskningslitteratur, och genom att lärarna i stor utsträckning bedriver utbildningsrelevant forskning. När studenterna skriver självständiga arbeten på avancerad nivå tilldelas de i möjligaste mån en handledare som bedriver forskning som anknyter till uppsatsernas teman.

Ett lyckat exempel, på hur forskningsanknytningen kan ske, hämtas från kursen *Planning for Sustainable Development in Practice*. Den bygger på ett specifikt planeringsärende i Örebro kommun, där en forskare/praktiker i sin roll som miljöexpert på Länsstyrelsen i Örebro ger ett ”insider-perspektiv” på planeringsprocessen. Forskaren/praktikern har sedan, tillsammans med annan forskare vid ORU, utvecklat analysen av detta fall till en artikel som publicerats *Progress in Planning* (2019)². Artikeln används nu som litteratur på kursen. Exemplet visar att forskningsanknytning kan fungera i båda riktningarna, det vill säga att undervisning kan inspirera till forskningsinsatser.

---

² Sandström, U.G. & Elander, I. (2019) Biodiversity, road transport and urban planning: A Swedish local authority facing the challenge of establishing a logistics hub adjacent to a Natura 2000 site. *Progress in Planning*

Forskarutbildning

Doktoranderna förutsätts att självständigt, men givetvis också med assistans av handledare och andra seniora forskare, följa och ta del av den senaste forskningen inom både sitt eget specifika fält och generellt i ämnet. En viktig del är att deltaga i internationella ämneskonferenser, workshops, konferenser med mera. Det nationella kursprogrammets utformning³ möjliggör doktorandernas tillgång till ny forskning genom att internationella gästföreläsare medverkar.

Samtliga i ämnet verksamma är aktiva med forskningsansökningar.

Ansökningar som ej beviljats stöd:

- Ansökan till Länsförsäkringar 2017 gick vidare till steg 2 men avslogs sedan.
- Ansökan till Forte 2018 och 2020 avslogs.

Pågående forskningsprojekt:

- Kunskapsbank Bergslagen
- Kulturarv som utvecklingskraft i Bergslagen (Riksantikvarieämbetet)
- Rörlighet och karriärvägar inom svensk besöksnäring (Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond)
- Rörlighet och kompetensförsörjning på skolans arbetsmarknad (Örebro kommun)
- Kollektivtrafik för omställning. Planering av hållbara transportsystem genom regional aktörssamverkan (Formas)
- Trähusindustrins inverkan för landsbygdens arbetsmarknad (Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien)

Inlämnade ansökningar, ej beslutade:

- Handelsbankens forskningsstiftelser, ansökan om postdoktor i ekonomisk geografi
- Ansökan från Lunds universitet till Riksbankens Jubileumsfond, "Future Challenges in the Nordics"
- Ansökan från Örebro kommun till Energimyndighetens/Formas/Vinnovas utlysning 2021 "Viable Cities"
- Ansökan från Umeå universitet till Formas (2021) "Att (av)växa och gro tillsammans? "Degrowth", individuella och lokala omställningar genom kollektiv odling i Västerbotten".
- Formas (2021) "Omskalningens effekter för hållbar omställning. 10 år med regionala kollektivtrafikmyndigheter som samhällsbyggare".
- Energimyndigheten (2021) "Träbyggande – en klimatomställning på arbetsmarknaden?"
- Formas: Early career researchers. Duration is 4 years. Expected start date is 1 January 2022. Grant amount 4 million SEK
- Vetenskapsrådet: Research grant within humanities and social sciences. 4 years; 5 million SEK.

---

³ Se del 1.

Pågående ansökan som ska lämnas in:

- Agroforestry and the adaptive nature of traditional knowledge in socioecological systems: challenges and prospects for local sustainability in the Gedeo zone of Ethiopia. Ansökan tillsammans med Wondo Genet College for Forestry and Natural Resources, Etiopien

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

Kravet på forskningsanknytning uppfylls i hög grad i utbildningen. Samtliga tillsvidareanställda är disputerade i kulturgeografi/geografi och bedriver forskning som är relevant för utbildningen. Även de vikarierande lektorerna är disputerade i kulturgeografi/geografi. I görligaste mån fördelas undervisningsinsatserna för att lärarnas forskningskompetens i hög grad ska matcha kurserna. Detsamma gäller också doktoranders/postdoktors insatser på grundutbildningen. Fördelningen av handledare till självständiga arbeten görs så att lärarnas forskningsintresse kommer till sin rätt.

Forskningsanknytning sker på många andra sätt, inte minst genom kurslitteratur baserad på aktuell forskning. Detta är särskilt viktigt när det gäller självständiga arbeten, både på kandidat- och magisternivå där det ställs krav på studenterna att systematiskt söka och använda forskningslitteratur. Bibliotekarier från universitetsbiblioteket deltar i undervisningen och tipsar om relevant och aktuell litteratur i samband med handledning.

Forskningsanknytning sker även genom gästföreläsare på olika områden. Internationellt lärarutbyte sker redan inom Erasmus + och med Wollega University⁴ men det finns utrymme för ytterligare insatser.

I undervisningsmoment och examinationer tränas studenterna i att självständigt söka kunskap, urskilja, identifiera och lösa problem. Det sker i alla rapporter, som skrivs då PBL tillämpas, och fältrapporter från exkursioner, PM och uppsatser. Källkritiska diskussioner har studenterna generellt svårare för, och ämnet behöver utveckla former för att träna studenterna i detta.

Den pedagogiska utveckling som bedrivs återkopplar till, men tar också vidare, kunskaper från de högskolepedagogiska kurser som lektorerna har gått. Ett senare exempel är ett nytt upplägg för hemtentamen på delkurs 1 termin 4, som bygger på en portfolio- och feed forward-modell. Modellen ska hjälpa studenterna att fokusera och fördjupa sin läsning genom att få en större och problematiserande hemtentamensfråga per vecka under delkursen, som också seminariebehandlas utifrån andra men relaterade frågeställningar.

---

⁴ Se uppföljningsområde 1.

Uppföljningsområde 3. Personalresurser

Ämnet har under de senaste åren haft två pensionsavgångar som 2018 ersattes av två lektorer. Idag finns en professor, tre lektorer och tre doktorander. Från mars 2020 till mars 2021 har en postdoktor från Storbritannien varit anställd. Två av tre doktoranders utbildningstid avslutas med disputation under hösten 2021, och en efter avslutad föräldraledighet. Två amanuenser anställdes på 20 procent vardera, en slutade och den andras anställning utökades till 40 procent.

De tillsvidareanställda är forskningsaktiva och skriver kontinuerligt forskningsansökningar och erhåller externa forskningsmedel⁵, vilket har möjliggjort för en del tidigare ORU-doktorander att till viss del återvända till forskning. De köps in via sina arbetsgivare MdH och Region Örebro län. Under innevarande år forskar lektorerna på 50, 34 respektive 20 procent.

Samtliga anställda är verksamma i grundutbildningen på både grund- och avancerad nivå. Vanligtvis arbetar flera lärare tillsammans på delkurser för att öka kontinuiteten och minska sårbarheten vid frånvaro.

Kulturgeografernas kompetens är efterfrågad i utbildningar inriktade mot hållbarhet och de medverkar i flera av institutionens program på avancerad nivå där samarbete sker med framför allt statskunskap och sociologi. En av lektorerna har under flera år handlett självständiga arbeten på kandidatnivå i socialt arbete.

Kulturgeografi ingår i samhällskunskapsämnet⁶ inom lärarutbildningen där en av lektorerna i kulturgeografi har kursansvar för och undervisar på en 15 hp-kurs på Ämneslärarprogrammets termin 6, och hon medverkar också i andra moment. Sedan vt 2020 har ämnet också ansvar för geografimomenten inom de samhällsorienterande ämnena, SO⁷, på Grundlärarprogrammets inriktningar F-3 och 4-6. En lektor handleder självständiga arbeten på Grund- och Ämneslärarprogrammen. Det innebär att ämnet har utbildningsuppdrag i andra utbildningar.

Målet är att alla ska vara aktiva i både forskning och undervisning, vilket hittills har fungerat bra. Doktoranderna medverkar i grundutbildningen, men inte mer än 20 procent. Att möjliggöra för doktoranderna att undervisa är bra, dels får de undervisningserfarenhet, dels stärker avhandlingsprojektet forskningsanknytningen. Under innevarande läsår har två deltidsvikarier anställts, vilket har frigjort tid för två lektorer att docentmeritera sig. I mars 2021 sände en av lektorerna in docenturansökan, och den andra skickar in inom kort.

Professorn är en man och tre lektorer är kvinnor. Bland doktoranderna och postdoktorn är könsfördelningen jämn, två kvinnor och två män. Vid nyrekrytering av lektorer kommer företräde att ges åt underrepresenterat kön om meriterna är likvärdiga. Med postdoktoranställningen (från Storbritannien respektive Kamerun) blev ämnesmiljön mer internationell och präglad av mångfald. Det finns en bra blandning mellan äldre och yngre medarbetare. Både tillsvidareanställda och doktorander har genomgått högskolepedagogiska kurser.

---

⁵ Se uppföljningsområde 2 för aktuella forskningsprojekt och ansökningar.

⁶ Samhällskunskap vid ORU är ett skolämne som består av de akademiska disciplinerna genusvetenskap, kulturgeografi, nationalekonomi, sociologi och statskunskap.

⁷ Samhällsorienterande ämnen i grundskolan är historia, geografi, religion och samhällskunskap.

En vikarierande lektor besitter professionskompetens med Samhällsplanerarexamen och 18 års arbetslivserfarenhet. En lektor har tre års projektledning och tre års chefserfarenhet inom bankväsendet och inom en idédriven organisation. En annan har länge varit politiskt aktiv i en kommun vilket har gett erfarenhet av planeringsfrågor i både politik och förvaltning. Ytterligare en lektor var under flera år projektledare i en förening och organisation. Ämnets samtliga lektorer har därmed ledarskaps erfarenhet.

Ämnet står återigen inför två kommande pensionsavgångar - en lektor vid halvårsskiftet 2022 en professor senast i mars 2024. Enligt gällande kompetensförsörjningsplan har ersättningsrekrytering för lektor påbörjats och professorsrekryteringen påbörjas senast ht 2022.

Eftersom två av ämnets doktorander blir klara 2021 är de inte tillgängliga för undervisning framöver vilket kan göra verksamheten mer sårbar.

Forskarutbildning

Professorn och de tre lektoreorna utgör personalresursen i forskarutbildningen och samtliga har handledarutbildning. Två lektorer fungerar som biträdande handledare för doktoranderna (den tredje doktoranden har en handledare från Norge). Samtliga är direkt involverade i forskarutbildningen. Ämnet måste öka både antalet tillsvidareanställda lektorer och docenter för att klara ORUs interna kriterier. Arbetet med detta pågår. Den inskickade docentansökan sakkunnigbedöms nu.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

En styrka är att lärare ofta arbetar tillsammans på kurser, vanligtvis minst två lärare som ibland också samarbetar med en doktorand/amanuens. Detta borgar för tillgång till back-up vid frånvaro. Ett ämne med få tillsvidareanställda måste organisera bemanningen så att det finns kontinuitet för minskad sårbarhet.

Ämnet vill utveckla en modell för doktorandernas medverkan i undervisning eftersom det är önskvärt att de gör 20 procent i undervisning. De behöver undervisningsmeriter för att efter disputation vara anställningsbara som lektorer. Idag väljer de själva om de vill undervisa. Modellen bygger på en progression som innebär att doktoranden första året läser en grundläggande högskolepedagogisk kurs och auskulterar på seminarier i lektorsledd undervisning. I slutet av terminen får doktoranden leda något seminarium, för att terminen därpå hålla seminarier och auskultera i andra moment. År två kan ägnas åt att föreläsa, först auskultera vid föreläsningar⁸, därefter genomföra en miniföreläsning om sin egen forskning för att i slutet av år två utveckla och genomföra en föreläsning på grundkursen. De följande åren breddas och fördjupas doktorandens förmåga att undervisa. Före disputation ska doktoranden ha handlett en kandidatuppsats. Deras pedagogiska kompetens ska utvecklas under utbildningen till att även inkludera kursansvar, examination och kursplanering. Ämnets lärare utvecklas av den självreflektion över den egna lärargärning som det innebär att ha auskultande doktorander i undervisningen. Denna modell kan genomföras tillsammans med andra ämnen med samtidig doktorandantagning. Om doktoranderna regelbundet deltar i undervisning utgör de ett resurs-

---

⁸ En doktorand har förvisso bevistat mängder av föreläsningar men då i rollen som student. I auskultationsmomentet ligger fokus i stället på att studera föreläsaren, inte att lära sig något av själva föreläsningen.

och kvalitetstillskott. Ämnet behöver utveckla en rutin för att involvera internationella doktorander/postdocs i undervisningen.

För att möjliggöra detta krävs regelbunden doktorandantagning, vilket kräver tillskott av en lektor. Ämnet behöver utöka utbildningsutbudet för att kunna bredda kompetensen i lärarkåren. Ett sätt kan vara att ansöka om examenstillstånd för ämneslärarprogrammet i undervisningsämnet geografi.

Uppföljningsområde 4. Förutsättningar för lärande

Den fysiska miljön i undervisningslokalerna är tillfredsställande. Föreläsningssalar, grupprum och datorsal för GIS-undervisning fungerar bra. I Forum-huset finns det ytor i korridorer och atrium som möjliggör grupparbeten och gruppdiskussioner.

Flera undervisningsmoment kräver eget ansvar. Inom fältkurser och exkursioner krävs att studenterna självständigt förbereder sig genom att läsa på, förbereda frågor och lämplig analysram; ta stort eget ansvar under själva genomförandet och på egen hand bearbeta och analysera materialet. Liknande krav ställs i samband med PM-, rapport- och uppsatsskrivande då studenterna enskilt eller i grupper måste formulera sin problemställning, sina frågeställningar och genomföra en självständig analys.

Ämnet arbetar med att säkerställa att lärandemålen examineras. Lärandemålen finns i studiehandledningen och studenterna uppmanas att använda dem när de skriver uppgifter, rapporter och uppsatser.

Vid delkursvärderingarna ingår frågor om hur väl kursens innehåll svarar mot de olika lärandemålen. Lärarkollektivet diskuterar kontinuerligt relationen mellan examination och lärandemål och justerar fortlöpande lärandeaktiviteter för att tydligare koppla till examensmål och lärandemål.

Anonymiserad examination används vid hem- och salstentamen. Sedan hösten 2020 har hanteringen underlättats genom Wiseflow. I sammanhang där anonym examination inte är möjlig dokumenteras studenternas prestationer skriftligt i ett underlag för bedömning och betygssättning.

En fortlöpande diskussion kring rättssäker examination pågår. Ämnet har reducerat möjligheten till komplettering av underkända uppgifter (uppsatser/projektarbeten undantaget) och infört omexamination. Skälet är att inte knapphändiga och ihoplappade kompletteringar ska urvattna den skärpa och likabehandling som eftersträvas vid examination.

Examination är en del av lärandet och därför anpassas examinationsformerna till lärandemålen. Ämnet eftersträvar en variation av examinationsformer (hemtenta, salstenta, PM, seminarium, övningar, muntlig tentamen, rapportskrivande, fältexamination, fältarbete, uppsats mm).

Forskarutbildning

Goda förutsättningar för lärande bedöms egentligen redan i rekryteringsfasen. Det finns en osäkerhet vid bedömning av sökande, särskilt när det gäller sökande från andra länder och utbildningssystem, och därför är det viktigt att ansökningsprocessen är så mångsidig som möjligt.

En rad förhållanden påverkar lärandet under utbildningens gång, däribland handledning, kvalitet i forskarutbildningskurser, möjligheter att presentera forskningen vid både högre seminariet och nationella och internationella konferenser.

En biträdande handledare, antingen från ORU eller annat universitet/högskola i landet eller internationellt, tillsätts oftast. Det finns för- och nackdelar med externa handledare. Till

fördelarna hör ökade möjligheter att hitta expertis inom doktorandens avhandlingsprojekt. Samtidigt är det viktigt att lektorer/forskare vid ORU ges möjlighet att handleda av meriteringsskäl. En lösning vore, om ekonomin tillåter, att i större utsträckning använda sig av två biträdande handledare.

När det gäller konferensdeltagande och presentationsmöjligheter har förutsättningarna varit goda. Kostnader för konferensdeltagande har inte begränsats av de ekonomiska resurserna. Möjligheterna att söka särskilda medel från fakulteten för sådana aktiviteter är viktigt. Ett fungerande högre seminarium är mycket viktigt.

Ämnet har under året återupptagit samarbetet med Högskolan Dalarna för att öka tillgången till handledare och för att bredda deltagandet vid högre seminarier. Samarbetet innebär också att doktorander som finansieras av HDa kan antas till forskarutbildningen vid ORU. Ämnet planerar att ge en forskarutbildningskurs i det nationella kursprogrammet tillsammans med HDa ht 2022. Ämnet har tre doktorander. Ämnet hoppas att antalet doktorander kommer att öka under de närmsta åren, tack vare samarbete med HDa och nyrekrytering av medarbetare. Ämnet har ansökningar inne med finansiering för en doktorand. Det är viktigt att olika sammanhang och träffpunkter fortsatt arrangeras på institutions- och fakultetsnivå, för att gynna kontakter och utbyte mellan doktorander, eftersom flera forskarutbildningsämnen är förhållandevis små.

Slutligen har den senaste tiden med pandemin negativt påverkat flera aspekter på lärandemiljön. Förhoppningsvis kan vi återgå till mer normala umgängessätt inom ämnet, institutionen och fakulteten inom kort.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

PBL är en bra pedagogisk metod för att stimulera studenterna till ett aktivt lärande och kritiskt tänkande. Ämneskollegiet för en kontinuerlig diskussion om utveckling av studenternas kritiska tänkande och generiska förmågor som muntlig och skriftlig kommunikation. Under fältkurser, där studenterna prövar nya medel och metoder för lärande, får studenterna en annan form av kunskap än den de får genom litteraturen. Ytterligare en form av kunskap får studenterna genom de praktiker som föreläser och utmanar studenterna med dilemman att diskutera och ta ställning till. Korta exkursioner, på en halv eller en dag, ger ett värdefullt tillskott i undervisningen där studenterna övar sig i att se på staden eller bygden med ett kulturgeografiskt öga.

Examinationerna är ett tillfälle till lärande. En mångfald av examinationsformer avspeglar lärandemålen och de yrkesmässiga förväntningar som präglar samhällsplanerarens roll. I enskilda och gruppvisa projektarbeten utvecklas och prövas studenternas kritiska tänkande och förmåga att kommunicera sin kunskap.

Ett problem är att rättvist bedöma examinationer från studenter som har svårigheter att uttrycka sig i skrift. Lärandemålen för kandidatkursen uttrycks bland annat som att studenten förväntas kunna *”Tydligt rapportera en kunskapsprocess och dess resultat”*, varibland god språkbehandling ingår. Liknande krav ställs i annan skriftlig examination. Argumentet för dessa formuleringar är att förmågan att uttrycka sig skriftligt, utan att missförstånd uppstår, är nödvändig för att arbeta i en lagstyrd förvaltning och i ett yrke som kräver god förmåga att föra dialog med allmänheten. Studenter med svårigheter att skriva kan ha värdefulla kunskaper och insikter som inte kommer till sin rätt.

Uppföljningsområde 5. Kvalitetssäkring

Kvalitet i utbildning diskuteras återkommande. Delkursvärdering görs kontinuerligt. De som genomförs i egen regi (genom ORU Survey) har en svarsfrekvens på 50-80 procent. Lärarlaget för utifrån dem diskussion om eventuella ändringar i undervisningen. I en genomlysning av grundutbildningen under två dagar 2019 granskade lärarkollegiet programkurserna systematiskt, med avseende på metod, akademiskt skrivande, kritiskt tänkande, examinationsformer och progression. Styrkor och svagheter identifierades med sikte på utveckling av undervisningen. Detta ledde till nya inslag i kursernas upplägg och innehåll.

Programrådet har en viktig uppgift att utifrån professionen bidra till kvalitetssäkring. Under senare tid har det i huvudsak bestått av kontakter via inslag i undervisningen och med praktikhandledare på de arbetsplatser som representeras i programrådet.

På studievägledarens initiativ har ämnet under en termin genomfört ett pilotprojekt där grundkursstudenterna genomfört självvärdering av sina studier efter varje delkurs. Avsikten är att stimulera till, för studenternas del, en självinsikt och, för lärarnas del, en ökad insikt i studenternas uppfattning om lärandet i syfte att förstärka kvaliteten i undervisning och lärande för båda parter. Materialet från projektet är viktigt underlag för kvalitetsarbetet

Forskarutbildning

Kvalitetssäkringen sker både löpande i form av handledning och i form av avhandlings-PM, presentationer vid högre seminarium och externa konferenser. Ett mittseminarium anordnas om doktoranden och handledarna önskar. Ungefär sex månader före planerad disputation hålls ett slutseminarium med en extern opponenter. Mellan slutseminarium och disputation läser två interna eller externa läsare (inte handledarna) manuset för att bedöma om kvaliteten är tillräcklig. I de fall där doktoranden skriver en sammanläggningsavhandling sker också en extern kvalitetsgranskning av artiklarna genom ett peer review-förfarande.

Handledarkollegiet, bestående av professorn, lektorerna och doktorandrepresentant, ansvarar för att bevaka både doktorandernas progression och utbildningen som helhet. Doktorandernas ISP arbetas fram av doktoranden tillsammans med handledaren och behandlas av handledarkollegiet innan fastställande. När HDA-doktorander antas ingår handledare däriifrån i handledarkollegiet. För dessa doktorander utses huvudhandledare från HDA och biträdande handledare från ORU. Denna modell har fungerat bra hittills.

Handledarkollegiet diskuterar också strategiska och långsiktiga frågor som gäller både forskning och forskarutbildning. Beslut om fördelning och användning av ämnesstödet förankras också i handledarkollegiet. Handledarkollegiet sammanträder minst ett par gånger per termin, vid behov oftare.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

En utmaning beträffande kvalitetsgranskningen är den systematiska uppföljningen av kursvärderingar. Här finns utrymme för ett mer systematiskt arbete med resultatet från delkursvärderingar inte bara för den enskilda kursen, utan som ett bredare verktyg för en hel termin eller för hela utbildningsprogrammet.

Den terminsmässiga centrala kursvärderingen, EvaSYS har i regel en alldeles för låg svarsfrekvens⁹, vilket gör det svårt att arbeta med kursutveckling och pedagogisk utveckling utifrån dem. Många svar reflekterar endast den senaste eller två senaste delkurserna på terminen, trots att värderingen är tänkt att omfatta hela terminen. En bättre terminsmässig utvärdering är önskvärd.

En återgång till en systematisk organisation av uppföljning av undervisningen tillsammans med studentrepresentanter och en återgång till regelbundna möten med programrådet planeras till kommande termin.

---

⁹ Ofta understiger svarsfrekvensen 25 procent.

Uppföljningsområde 6. Söktryck och dimensionering

Antagning till Samhällsplanerarprogrammet sker varje hösttermin sedan inrättandet 2015. Redan då fanns fler förstahandssökande än antalet platser. Söktrycket har sedan ökat, det totala antalet sökande ökade med cirka 20 procent under perioden 2015 till 2020. Antalet förstahandssökande har ökat med knappt 60 procent under samma tidsperiod. Planeringstalet för programmet är 50 studenter (ursprungligen 40 studenter 2015). Utvecklingen är positiv när det gäller studenttillströmning:

Termin	Total antal sökande	1:a hands sökande	Planeringstalet	Antagna	Reserver	1:a hands-sökande per plats
HT 2020	704	97	50	65	127	1,94
HT 2019	639	100	50	66	95	2,00
HT 2018	679	74	50	65	96	1,48
HT 2017	725	74	50	65	150	1,48
HT 2016	571	60	50	60	144	1,20
HT 2015	587	63	40	50	176	1,58

Grundkursen i kulturgeografi ges varje höst och studenterna samläser med programstudenterna. Det innebär att ca 80 studenter antas till grundkursen, med cirka 60 - 65 program- och fristående kurs-studenter som kommer till start (se också uppföljningsområde 7 Genomströmning).

Kursen *Praktik för samhällsplanerare* är en valbar kurs inom programmet. Kursen har drygt 35 sökande, men alla studenter lyckas inte få praktikplatser och därför är det ett drygt 20-tal studenter som antas. Inför ht 2021 har sex studenter sökt kursen i första hand¹⁰. Ämnet har inrättat fyra 7,5-hp-kurser i syfte att erbjuda studenterna ett alternativ till praktikkursen som fördjupar och breddar deras kompetens som samhällsplanerare och behåller studenterna inom ämnet.

Kursen *The Geography of Sweden* är en fristående, engelskspråkig kurs som vänder sig till både utländska och svenska studenter. De utländska studenterna utgör tre fjärdedelar. Kursen gick senast höstterminen 2019 och ställdes in ht 2020 p.g.a. pandemin.

Nationellt söktryck

Det finns 10 kandidatprogram med inriktning mot samhällsplanering i Sverige. ORU låg på tredje plats ht 2020 och på fjärde plats ht 2021 sett till antalet förstahandssökande:

Program	Lärosäte	1:a handssökande	
		Ht 2020	Ht 2021
Samhällsplanerarprogrammet	Stockholm	121	86
Samhällsplanering	Linköping	93	80
Samhällsplanering – urban och regional utveckling	Lund	101	77
Samhällsplanerarprogrammet	Örebro	97	69
Samhällsplanerarprogrammet	Umeå	61	60
Samhällsplanerarprogrammet	Karlstad	57	59

¹⁰ Ämnet har haft en pandemi-strategi inför ht 2021 som innebär att studenterna söker läskurser i första hand, praktikkurs i andra hand och söker praktikplats. När de får praktikplats stryker de läskursen.

Samhällsplanerarprogrammet	Gävle	64	46
Lantmätarprogrammet – samhällsbyggnad och samhällsplanering	Högskolan Väst	41	45
Bygg- och samhällsplanerarprogrammet	Högskolan Dalarna	26	19
Samhällsplanering - miljö, resurser och globalisering	Uppsala	26	16

Källa: UHRs statistik, 210420

Sett till det totala antalet sökande ligger ORU tätt efter SU, och dessa båda lärosäten har ett försprång framför de övriga:

Program	Lärosäte	Totalt antal sökande	
		Ht 2020	Ht 2021
Samhällsplanerarprogrammet	Stockholm	764	698
Samhällsplanerarprogrammet	Örebro	704	627
Samhällsplanering – urban och regional utveckling	Lund	533	480
Samhällsplanering	Linköping	514	531
Samhällsplanerarprogrammet	Umeå	423	418
Samhällsplanerarprogrammet	Karlstad	421	443
Samhällsplanerarprogrammet	Gävle	346	327
Samhällsplanering - miljö, resurser och globalisering	Uppsala	276	243
Lantmätarprogrammet – samhällsbyggnad och samhällsplanering	Högskolan Väst	156	155
Bygg- och samhällsplanerarprogrammet	Högskolan Dalarna	135	164

Källa: UHRs statistik, 210420

ORU har 32 procent fler sökande än trean på listan, Lunds universitet.

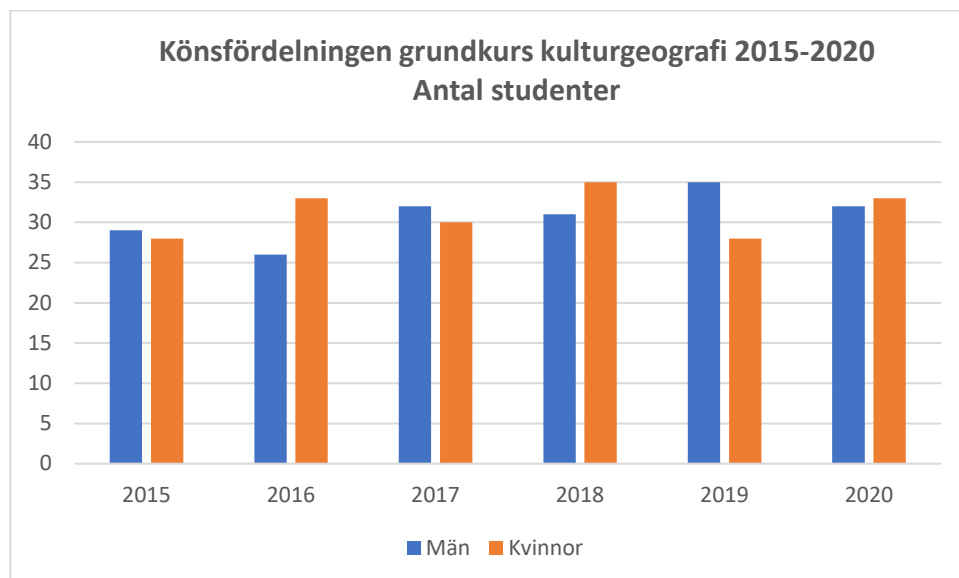
Samhällets behov av samhällsplanerare

Behovet av samhällsplanerare kommer troligen att öka under de kommande åren på grund av pensionsavgångar. Arbetsmarknaden för samhällsplanerare är god eftersom det finns ett behov i såväl kommuner, regioner, länsstyrelser som hos konsultföretag inom samhällsplanering (www.framtid.se). Städer växer kraftigt och en ökad efterfrågan på bostäder och kompetens om hållbarhetsfrågor och infrastruktur ökar behovet av välutbildade samhällsplanerare för att kunna hantera en ökad komplexitet. Jämlikhetskommissionen lyfter områden som *den rumsliga dimensionen, bostäder och grannskap* och *regionala frågor* som viktiga områden att arbeta med för att motverka ojämlikhet i samhället (SOU 2020:46). I det arbetet behövs samhällsplanerare.

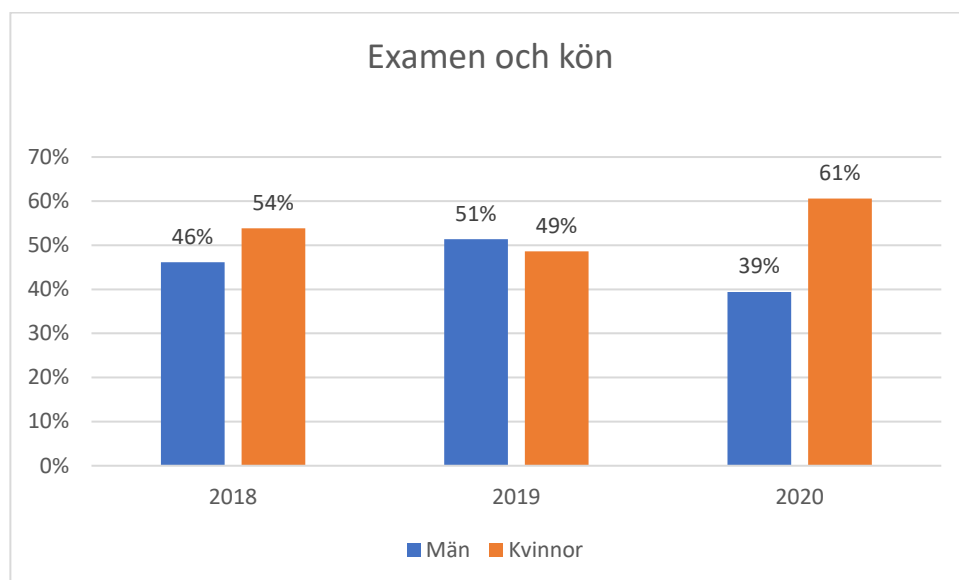
Studenterna får kunskaper i Geografiska Informationssystem (GIS) i kurserna *GIS och kvantitativ metod* (fortsättningskursen) och *GIS och visualisering* (kursen Samhällsplanering och hållbar utveckling). På arbetsmarknaden är GIS-kompetens en bristvara. I GIS-rapporten 2019 (metria.se) uppges brist på GIS-kompetens och GIS-personal vara ett hinder för att få full effektivitet av den geografiska information som finns tillgänglig¹¹.

¹¹ Se även Högskolan i Gävle: <https://www.hig.se/Ext/Sv/Utbildning/Program/Programsidor/Grundniva/IT-systemutveckling---mot-geografiska-informationssystem-180-hp/Foretagsroster.html> och

Det råder i princip jämn könsfördelning på grundkursen i kulturgeografi¹²:

Det råder i stort sett jämn könsfördelningen även när det gäller uttagna examina, förutom antagningsomgång 2017 som tog examen 2020:

2015 och 2017 antogs något fler män än kvinnor, men det är fler kvinnor som tagit ut examen. 2016 antogs fler kvinnor, men fler män har tagit ut examen. Skillnaderna är små, förutom 2020.

Avancerad nivå

Det är ett ökande antal studenter som väljer kulturgeografi på termin 2 inom programmet *Public Planning for Sustainable Development*, 8-9 studenter under innevarande termin (vilket utgör en

<https://www.mynewsdesk.com/se/folkuniversitetet/pressreleases/gaevle-ett-nav-foer-spridning-av-gis-kunskap-2861415> om samhällets behov av GIS-kompetens

¹² Jämn könsfördelning: mellan 40 och 60 procent.

tredjedel av programstudenterna). Studentantalet är betydligt lägre på programmet *Social Analysis* (en eller två studenter). Siffrorna visar att framför allt *Public Planning for Sustainable Development* fyller en viktig funktion som fördjupning för studenterna på Samhällsplanerarprogrammet och att efterfrågan på denna fördjupning ökar.

Forskarutbildning

Kulturgeografi har tre aktiva doktorander, två kvinnor och en man. En av doktoranderna finansieras av schablonstödet från HS-fakulteten, en via "Successful Ageing" och en via rektorssatsning på forskning kring innovationer och FoU i Karlskoga. Den andra fakultetsschablonen är vilande i avvaktan på att ämnet redovisat en plan för att uppnå de kriterier för forskarutbildning som fakulteten stipulerar. En profil för rekrytering av lektor/er har påbörjats och rekrytering av ny professor kommer att initieras under hösten 2021, eller senast under våren 2022. En av lektorerna har lämnat in ansökan om docentur. Genom dessa åtgärder hoppas ämnet kunna återuppta utlysning av de två fakultetsschabloner ämnet är tilldelade under 2022.

Två doktorander antogs 2016 och en i februari 2019. 2016 sökte ett tiotal personer (varav två med examen från utländskt universitet) anställningen som doktorand. Till anställningen inriktad mot Karlskoga var antalet sökande färre, sannolikt beroende på den mer specificerade forskningsinriktningen. Vid utlysningar längre tillbaka i tiden har antalet sökande uppgått till mellan 15 och 40. Vid dessa tillfällen var ett mindre antal (3–5) sökande med examen från ÖU. Vid antagningen 2016 hade hälften av de sökande sin examen från ÖU.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

Ämnet konstaterar att Samhällsplanerarprogrammet har varit en lyckad satsning, och det har på kort tid seglat upp i toppen över antal sökande tillsammans med Stockholms universitet. Antalet förstahandssökande är också i toppen med fler sökande än platser. Dimensioneringen kan utökas av två skäl. För det första har ämnet förstahandssökande som står som reserver, för det andra försvinner drygt 20 procent av studenterna mellan antagning i urval 2 och registrering.

Det ges få enstaka kurser i andra ämnen som är av relevans för samhällsplanerare. Av den anledningen behöver studenterna under termin 5/6¹³ förutom praktikkursen kunna läsa en termin som fördjupar och breddar studenterna kompetens som samhällsplanerare.¹⁴ Det är också av vikt att studenterna läser kurserna inom ämnets ram.

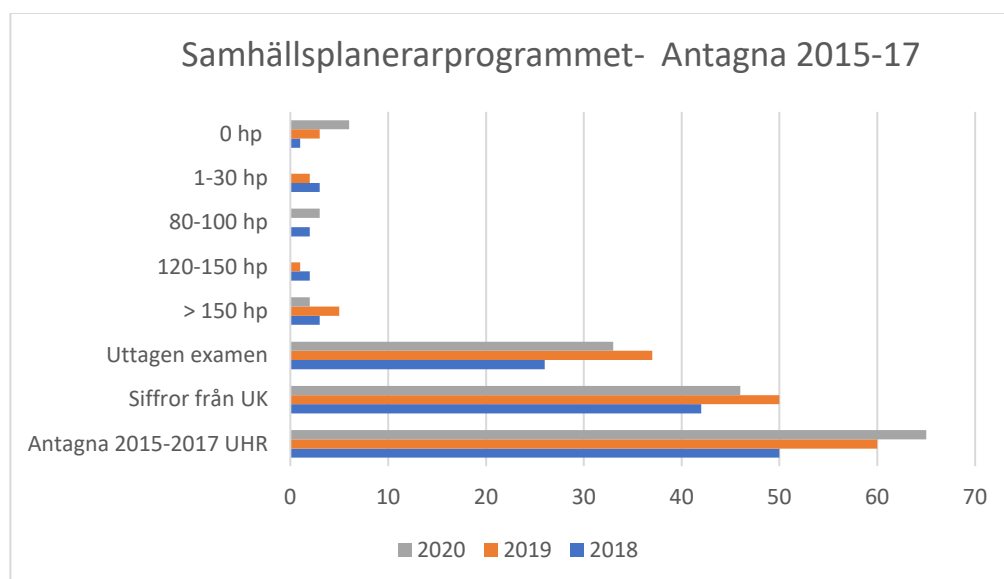
¹³ Studiegången ändras så att praktikterminen avslutar utbildningen med början från 2022.

¹⁴ Kurserna är inrättade i dec 2020. Det är 4 7,5-hp-kurser: Europeisk samhällsplanering, GIS fördjupningskurs, miljö- och utvecklingsgeografi och Samhällsplanering och krisberedskap

Uppföljningsområde 7. Genomströmning

Samhällsplanerarprogrammet

Genomströmningen för Samhällsplanerarprogrammet är bra. Hittills har tre omgångar av programstudenter antagits. Nedanstående diagram visar dessa:

Enligt UHR har 175 studenter antagits 2015-17 men av dem har endast 138 kommit till start, 79%. Ämnet tappar därmed drygt 20 procent från antagning till registrering.

Som framgår av ovanstående diagram har ämnet gjort en noggrann genomlysning av alla programstudenter som antagits 2015-2017 som har tagit ut examen, eller inte, under åren 2018-2020. Det är drygt 7 procent – 10 studenter – som har 150 hp eller mer från programmet, det är högst en termin som saknas. 8 studenter – omkring 6 procent – har klarat av mellan 80 och 150 hp på programmet. Nästan 11 procent – har i princip aldrig varit aktuella. 10 studenter har registrerat sig men har inte tagit någon poäng alls, 5 har tagit några poäng under den första termin men sedan lämnat utbildningen. Av studenterna i den gruppen har fyra gått till andra utbildningsprogram (två till Socionomprogrammet, en till Offentlig förvaltning och ledning och en till Kulinarisk kock och måltidskreatör). Detta innebär att till de 20 procent som antas men inte registreras kan fogas ytterligare cirka 10 procent som tar några eller inga poäng under första terminen. I realiteten är det 30 procent som försvinner från antagning till avslutad termin 1.

Kvarvaron på termin 3 ser ut på följande sätt:

Antagningsår	Kvarvaro Termin1	Kvarvaro Termin 3	
2015	42	28	60%
2016	50	42	84%
2017	46	35	75%
2018	54	43	80%

Under programmets första år skedde ett förhållandevis stort tapp till termin 3, men de efterföljande åren är kvarvaron betydligt bättre.

Samhällsplanerarprogrammet ger studenterna goda möjligheter att få arbete och/eller att studera vidare på avancerad nivå. En undersökning av studenterna som slutade Samhällsplanerarprogrammet vårterminen 2020 visar att studenterna får arbete inom det område de utbildat sig för och många går vidare till studier på avancerad nivå:

Antal studenter	Sysselsättning vt 2021 Slutfört Samhällsplanerarprogrammet vt 2020
10	Arbetar som samhällsplanerare, t.ex. GIS, planarkitekt, planerare och utvecklingsledare inom region.
15	Samhällsplanerare men också fastighetsförvaltare och handläggare
11	Bedriver studier på magister-/masternivå inom samhällsplanering
3	Okänt, de har inte besvarat mejl.

Av de 39 studenter som avslutade Samhällsplanerarprogrammet vt 2020 har 28 % gått vidare till studier i samhällsplanering på magister-/masternivå¹⁵.

Fortbildning för yrkesverksamma

De nyutvecklade fyra 7,5-hp-kurserna som beskrevs i uppföljningsområde 6 är planerade att erbjudas som enstaka kurser riktade mot dels programstudenter i stället för praktikkursen, dels personer som är yrkesverksamma inom samhällsplanering. Ämnet har goda kontakter, bland annat med före detta doktorander som nu är verksamma inom kommuner och region, som kan sprida information om kurserna inom sina respektive verksamheter.

Avancerad nivå

Studenter som väljer att skriva sitt självständiga arbete i kulturgeografi på magisterprogrammet *Public Planning for Sustainable Development* har ökat och vt 2021 är åtta studenter registrerade. 2020 registrerades sex studenter och fyra är hittills examinerade. När det gäller *Social Analysis* är antalet studerande färre, två studenter registrerade med inriktning kulturgeografi vt 2021. Vårterminen 2019 var en student registrerad, och vårterminen 2020 en student. Båda dessa studenter är klara och examinerade.

Forskarutbildning

Kulturgeografi blev forskarutbildningsämne 2003. Sammanlagt har sedan dess 10 doktorander disputerat. Tre har varit placerade vid Högskolan Dalarna. Antalet examinerade har begränsats av att ämnet periodvis inte tillåtit anta nya doktorander, på grund av för liten ”kritisk massa”.

---

¹⁵ Undersökningen är genomförd av ämnets amanuens som nu studerar på avancerad nivå vid ORU. Hon har varit i kontakt med samtliga studenter som tog examen 2020.

Detta har givetvis skapat en bristande kontinuitet i verksamheten för ämnet. Bland annat fick det till konsekvens att Högskolan Dalarna vände sig till Mittuniversitetet för att anta nya doktorander. Nya doktorander i Örebro kunde dock antas 2016 och 2019. En av dessa doktorander väntas disputeras hösten 2021.

Nettostudietiden för kulturgeografi i Örebro låg under perioden 2011–2016 på 4,5 år. Motsvarande tid i landet som helhet låg på 4,4. Under perioden 2014–2018 var studietiden 4,7 i Örebro och 4,3 i riket som helhet. Skillnaderna gentemot riksgenomsnittet är små och det är svårt att säga huruvida skillnaderna tyder på några strukturella faktorer, framför allt genom att antalet doktorander i Örebro är så pass litet.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

Genomströmningen på Samhällsplanerarprogrammet är god, och studenterna som läser programmet har bra möjligheter att få jobb inom utbildningsområdet och/eller att läsa vidare på avancerad nivå. Studenterna har möjlighet att läsa vidare på magisterprogram inom området vid ORU eller andra lärosäten.

Det finns ett antal studenter som har genomgått nästan hela utbildningen, som bara saknar poäng från den sista terminen. I slutet av vt 2021 kommer studievägledaren och programansvarig att kontakta dessa för att försöka få dem att slutföra sin utbildning på programmet.

Ämnet hoppas att 2022 kunna anta studenter på de fyra 7,5-hp-kurserna där målgruppen är dels programstudenter, dels yrkesverksamma inom samhällsplaneringsområdet som har ett behov av fortbildning. Att utveckla fortbildning för yrkesverksamma kan på sikt ge ämnet ett starkare och närmare samarbete med programstudenternas blivande arbetsgivare och kan på sikt utvecklas till ett nätverk för ömsesidigt utbyte mellan akademi och det omgivande samhället.

Uppföljningsområde 8. Profession och samhälle

Grundutbildning

De fältkursinslag och exkursioner som förekommer på utbildningen är yrkesförberedande, eftersom fältarbete, plats- och studiebesök ingår i samhällsplanerarens dagliga professionsutövning. Genom dessa utvecklas bredare och jämförande perspektiv i utbildningen, vilket är förmågor som efterfrågas inom samhällsplanering. Här besöks också olika slags okända miljöer, vilket skapar en bredare förståelse för olika typer av planeringsutmaningar i samhället. Under fältkurser ingår även interaktion med lokala planerare och aktörer, vilket bidrar till att få en känsla för hur studenternas framtida yrkesliv kan komma att se ut, samt möjlighet att knyta värdefulla kontakter inför framtiden.

Professions- och samhällsperspektiv finns med som strimma genom hela utbildningen. En väsentlig andel av studenterna gör praktik under termin 5, och får på så vis direktkontakt med och erfarenheter av den framtida arbetsmarknad som väntar dem. Regelbunden kontakt med arbetsmarknadsrepresentanter i programrådet stärker samhällets kontakt med utbildningen.

Studenterna möter också representanter ur professionen under grundkursen och tredje och fjärde terminens kurser genom studiebesök och medverkan i undervisningen. Ht 2020 medverkade en tidigare student på programmet, som idag arbetar som samhällsplanerare, som gästföreläsare. Ämnets amanuenser har under ht 20 kartlagt tidigare studenters karriärutveckling för att lägga grund för utvecklandet av en alumnverksamhet i ämnet, inte minst för att stärka kontakten mellan ämnet, studenterna och professionen.¹⁶

Forskarutbildning

Målsättningen med forskarutbildning i kulturgeografi i Örebro är, som tidigare nämnts, att utbilda doktorander antingen för fortsatt verksamhet med forskning och undervisning inom akademien, eller för kvalificerad utredningsverksamhet, framför allt inom den offentliga sektorn. Av de tio doktorander som disputerat i kulturgeografi i Örebro, är sex anställda vid lärosäten i Sverige (varav en vid Örebro universitet), och fyra är anställda inom offentlig sektor (tre på regional nivå, och en på kommunal nivå).

Av de sex som är verksamma vid svenska lärosäten är samtliga aktiva som forskare och lärare. Alla som doktorerat i kulturgeografi i Örebro har under sin doktorandutbildning också, i större eller mindre utsträckning, deltagit i undervisningen i ämnet eller på institutionen. I den allmänna studieplanen finns också utrymme för att ta högskolepedagogiska kurser, vilket i stort sett alla också har gjort. Det innebär att de har varit väl förberedda för att meritera sig för till exempel lektorsanställningar, även om det ofta krävs ytterligare undervisningserfarenhet innan man är kvalificerad för en tillsvidareanställning som lektor.

Av de fyra som arbetar utanför akademien har samtliga kvalificerade uppdrag. Nämnas bör också att tre av dessa är affilierade till Örebro universitet, och deltar i forskningsprojekt vid ORU.

---

¹⁶ Se även avsnittet om alumnundersökningen för studenter som tog examen 2020 i avsnittet om genomströmning.

Sammantaget betyder detta att samtliga disputerade har kvalificerade anställningar i dagsläget, och att utbildningen leder till god anställningsbarhet både inom akademien och i samhället i övrigt.

Analys, bedömning och eventuella åtgärder

Med en ökad budget kan ämnet utveckla fältkurserna och exkursionerna. Små budgetmässiga ramar får till följd att fältkursernas och exkursionernas pedagogiska potential inte till fullo kan realiseras.

Bilaga 1 - Kulturgeografi utbildningsutbud

Program

Samhällsplanerarprogrammet, 180 högskolepoäng

Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling, 60 högskolepoäng (2 kurser)

Magisterprogram i samhällsanalys, 60 högskolepoäng (1 kurs)

Kulturgeografi ingår i samhällskunskapsämnet på Grund- och Ämneslärarprogrammen.

Kurser

Kulturgeografi, grundkurs, 30 hp ***

Kurskod: KG001G

Kulturgeografi, fortsättningskurs, 30 hp***

Kurskod: KG002G

Kulturgeografi, kandidatkurs, 30 hp***

Kurskod: KG003G

Samhällsplanering och hållbar utveckling, 30 hp****

Kurskod: KG004G

Det svenska samhällets geografi, 7,5 hp – engelskspråkig kurs för utbytesstudenter

Kurskod: KG005G (engelsk) KG007G (svensk)

Praktik för samhällsplanerare, 30 hp****

Kurskod: KG006G

Kulturgeografi, Självständigt arbete, magisterkurs, 30 hp**

Kurskod: KG008A

Kulturgeografi, Självständigt arbete, masterkurs, 30 hp

Kurskod: KG009A

Magisterkurs, Kulturgeografi med inriktning mot hållbar utveckling, 30 hp*

Kurskod: KG010A

Planering för hållbar utveckling i praktiken, 7,5 hp*

Kurskod: KG007A

Samhällsplanering i statsvetenskapligt perspektiv, 30 hp****

Kurskod: SK008G – Denna kurs ges av statskunskap.

*Ingår i Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling, 60 hp

**Ingår i Magisterprogram i samhällsanalys, 60 hp

***Ingår i Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp, obligatorisk kurs.

****Ingår i Samhällsplanerarprogrammet, 180 hp, valbar rekommenderad kurs.

Kurser inrättade i december 2020, planerade för 2022

GIS fördjupningskurs, 7,5 hp, kurskod: KG008G

Europeisk samhällsplanering, 7,5 hp, kurskod: KG009G

Samhällsplanering och krisberedskap, 7,5 hp, kurskod KG010G

Miljö- och utvecklingsgeografi, 7,5 hp, kurskod: KG011G

Bilaga 2 - Söksiffror program inom ämnet Kulturgeografi

Universitetskansliet, 2020-04-27 + 2 tabeller över nationellt söktryck gjorda av EC A-S L Lindén

Program: Samhällsplanerarprogrammet

Termin	Total antal sökande	1:a hands sökande
HT 2020	704	97
HT 2019	639	100
HT 2018	679	74
HT 2017	725	74

Program	Lärosäte	1:a handssökande	
		Ht 2020	Ht 2021
Samhällsplanerarprogrammet	Stockholm	121	86
Samhällsplanering	Linköping	93	80
Samhällsplanering – urban och regional utveckling	Lund	101	77
Samhällsplanerarprogrammet	Örebro	97	69
Samhällsplanerarprogrammet	Umeå	61	60
Samhällsplanerarprogrammet	Karlstad	57	59
Samhällsplanerarprogrammet	Gävle	64	46
Lantmätarprogrammet – samhällsbyggnad och samhällsplanering	Högskolan Väst	41	45
Bygg- och samhällsplanerarprogrammet	Högskolan Dalarna	26	19
Samhällsplanering - miljö, resurser och globalisering	Uppsala	26	16

Källa: UHRs statistik, 210420

Program	Lärosäte	Totalt antal sökande	
		Ht 2020	Ht 2021
Samhällsplanerarprogrammet	Stockholm	764	698
Samhällsplanerarprogrammet	Örebro	704	627
Samhällsplanering – urban och regional utveckling	Lund	533	480
Samhällsplanering	Linköping	514	531
Samhällsplanerarprogrammet	Umeå	423	418
Samhällsplanerarprogrammet	Karlstad	421	443
Samhällsplanerarprogrammet	Gävle	346	327
Samhällsplanering - miljö, resurser och globalisering	Uppsala	276	243
Lantmätarprogrammet – samhällsbyggnad och samhällsplanering	Högskolan Väst	156	155
Bygg- och samhällsplanerarprogrammet	Högskolan Dalarna	135	164

Källa: UHRs statistik, 210420

Program: Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling

Termin	Total antal sökande	1:a hands sökande
HT 2020	79	21
HT 2019	71	23
HT 2018	68	18
HT 2017	66	17

Program: Magisterprogram i samhällsanalys

Termin	Total antal sökande	1:a hands sökande
HT 2020	55	9
HT 2019	71	14
HT 2018	61	17
HT 2017	41	12

Bilaga 3 - Studentkårens kommentarer till självvärderingen

Remissvar

Örebro studentkår

2021-04-28

Örebro Studentkår ställer sig positivt till den självvärdering som genomförts av institutionen för humaniora, utbildnings- och samhällsvetenskap. Vi mottager att de kritiskt granskar huvudområdet och ger förslag på åtgärder.

Örebro studentkår har följande synpunkter av självvärderingen:

Hållbar utveckling

Örebro studentkår delar huvudområdets mening om vikten av integreringen av hållbar utveckling i utbildningen och ämnet. Studentkåren ser positivt på de arbete och ansvar huvudområdet tar i att bilda studenterna, i alla utbildningsnivåer, i frågor om de tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Studentinflytande

Örebro studentkår önskar att huvudområdet föreslår konkreta åtgärder för att öka studentrepresentationen inom området.

Studentkåren är positiva till den höga svarsfrekvens huvudområdet har på den interna delkursuppföljningen. Studentkåren delar den problematik som huvudområdet nämner gällande de utmaningar som finns med den centrala kursvärderingen. Det krävs en utveckling inom systematiken av uppföljning för att öka den centrala svarsfrekvensen av kursvärderingar.

Kristin Törnqvist

Vice ordförande med utbildningspolitiskt ansvar

Bilaga 4 – Lärarresurser

Lärartabell – enligt UKÄ mall

Redovisning av lärarkompetens och lärarkapacitet i tabellform. Tabellen syftar till att ge en uppfattning om den huvudsakliga lärarkompetensen och lärarkapaciteten tillgänglig för den utbildning gäller. Redovisningen görs per huvudområde (generella examina) eller per yrkesexamen. Utgå från aktuella förmåanden. Observera att alla procentsatser avser heltid. Inkludera fler rader i tabellen, om det behövs.

Examen:

Huvudområdets kommentar: Beskriv de lärare som ej finns med i tabellen i denna ruta. Här kan ni även lämna ytterligare kommentarer som är viktiga för att bedöma ska följande lärarkompetensen och kapaciteten, såsom kommande pensionsavgifter.

Den anställdes namn och huvudarbetsgivare (om ej läroavdelning)	3	Ev. yrkesexamen	Akademisk titel/ akademisk examen (professor, docent, doktor, licentiat, master, magister), ange även i vilket ämne	Anställningsform (tillvidrare, löstbegärand)	Anställningens omfattning vid läroavdelning (%) A	Uppskattad tjänstgöring i procent av heltid. Observera att alla procentsatser avser heltid. Exempel: Om man undervisar till hälften av en 50 %-anställning tyder man i 25 %. B+C+D+E=A				Ev. kommentar
						B: Tid i aktuell utbildning (%)	C: Tid i forskning/ kompetensutveckling (%)	D: Tjänstgöring av heltid inom forskarutbildningsområdet (%)	E: Övrigt	
Kolumn1	Kolumn2	Kolumn3	Kolumn4	Kolumn5	Kolumn6	Kolumn7	Kolumn8	Kolumn9	Kolumn10	Kolumn11
Beatrice Fritz	Amanuens			2020-06-00	40,00%		40%			Förärgt under ht 2021
Bettina Widell	Doktorand			2020-12-03	100,0%					Förklarad
Camilla Berglund	Universitetslektor			-	100,0%		80%	20%		
Cecilia Beckmann	Doktorand			2020-12-31	100,0%		20%			
Christopher Olsson	Doktorand			2020-12-31	100,0%		13%			Disputation ht 2021
Eva Gustavsson	Universitetslektor			-	100,0%		80%	20%		Partiellt förklarad
Franzine Anum Nd	Postdoktor			2021-02-28	100,0%		8%			
Ida Andersson	Universitetslektor			-	100,0%		45%	50%	2%	Ansökan om docentur inskickad mars 2021
Mats Lundmark	Professor			-	100,0%			60%	20% externa medel	undervisar både fo-/grundu. Ämnesföreträdare
Staffan Rosell	Universitetslektor			2020-06-20	50,0%		50%			Anställning upphör 20-06-20
Kristen Persson	Universitetslektor			2020-08-09	50%		50%			

Bilaga 5 – Kompetensförsörjningsplan

REKRYTERINGSPLAN

Kulturgeografi

Dokumentansvarig Ann-Sofie Lennqvist Lindén	
Fastställd genom prefektbeslut datum 2020-09-14	Verksamhetsperiod 2020-2023

Aktuellt läge

Kulturgeografi består av fyra tillsvidareanställda, en professor och tre lektorer, samt tre doktorander. En lektor undervisar heltid under innevarande år, en lektor undervisar halvtid p.g.a. forskningstid. Två lektorer har medel på motsvarande 25% för docentmeritering. Professorn gör 30 procent i GU. Två av doktoranderna undervisar i mindre omfattning, medan den senast rekryterade kommer att börja undervisa i lägre omfattning under 2020. Två vikarierande lektorer arbetar halvtid under ht 2020 och vt 2021. Två amanuenser arbetar på 20% vardera till och med sista januari 2021.

Max Jakobsson (MdH) och Mona Hedfeldt (Region Örebro län) arbetar i forskningsprojekt. De är inte anställda av ORU utan köps in från sina arbetsgivare.

Mats Lundmark har 20 procent forskning från Riksantikvarieämbetet under 2020 och 2021.

Samhällsplanerarprogrammet startade ht 2015 och första programkullen tog examen sommaren 2018.

Kommande läge

Enligt tabellerna för resursbehov och befintliga resurser kan konstateras att siffrorna ligger ganska jämt under förutsättning att samtliga i ämnet undervisar på heltid med reservation för i vilken omfattning forskningsansökningar och andra uppdrag beviljas.

Två lektorer har 25% arbetstid fram till halvårsskiftet 2021 för att docentmeritera sig.

Två av doktorandernas tid tar slut under 2021. Det innebär att de inte kan användas för undervisning därefter. Ämnet önskar anta ny/a doktorand/er hösten 2021.

Ämnet vill förlänga amanuenserna under 2021.

Kända

På marginalen täcks just nu undervisningstiden och risken för att underbemanning i undervisningen uppstår bör beaktas.

Jämställdhet

I ämnet finns för närvarande tre kvinnliga lektorer samt en manlig professor. En balans mellan könen bör även fortsättningsvis eftersträvas. Under det kommande året finns två manliga vikarierande lektorer. Två kvinnliga och en manlig doktorand finns i ämnet.

Rekryteringsbehov

Under innevarande läsår täcks behovet med hjälp av vikarier som tillsammans motsvarar en heltidstjänst.

Under den kommande treårsperioden kommer det att behövas ersättningsrekryteringar för två pensionsavgångar, en lektor vid halvårsskiftet 2022 (preliminär tidpunkt) och en professor i mars 2024. Vi behöver påbörja rekryteringarna under våren 2021 respektive

höstterminen 2022.

Bilagor

Bilaga 1. Tabell 1 (sänds separat) och 2 (Excel-dokument) finns nedan.

Kurser Kulturgeografi	HP	Antal studenter	Genomströmning	HST	HPR	Intäkt HST	Intäkt HPR	Totalt HST/HPR	Personal efter -av	Antal timmar/kurs
KG001G Kulturgeografi gk	30	48	90%	24,00	21,60	486 096	437 486	923 582	398 820	784
KG002G Kulturgeografi, fortsättningskurs 15% Teknik	4,5	43	90%	3,23	2,90	145 012	130 511	275 523	118 976	234
KG002G Kulturgeografi, fortsättningskurs 85% SAM	25,5	43	90%	18,28	16,45	370 142	333 128	703 270	303 685	597
KG003G Kulturgeografi, kandidatkurs	30	44	90%	22,00	19,80	445 588	401 029	846 617	365 585	718
SK008G Samhällsplanering i statsvetenskapligt perspektiv	30	41	90%	20,50	18,45	415 207	373 686	788 893	340 658	669
KG004G Samhällsplanering och hållbar utveckling	30	35	90%	17,50	15,75	354 445	319 001	673 446	290 806	571
KG006G Praktik för samhällsplanerare	30	22	90%	11,00	9,90	222 794	200 515	423 309	182 792	359
KG009A Kulturgeografi, självst arb, master	30	2	90%	1,00	0,90	20 254	18 229	38 483	16 617	33
KG010A Kulturgeografi, med inriktning mot HU	30	3	90%	1,50	1,35	30 381	27 343	57 724	24 926	49
KG007A Planering för hållbar utveckling i praktiken	7,5	31	90%	3,88	3,49	78 484	70 636	149 120	64 393	127
KG007G Det svenska samhällets geografi	7,5	20	90%	2,50	2,25	50 635	45 572	96 207	41 544	82
Summa Kulturgeografi		332								4222

Tabell 2. Kursutbud och resursbehov

	VT20	HT 20	VT21	HT21	VT22	HT22	VT23	HT23
Samhällsplanerarprogram T1- grundkurs inkl 10 stud enstaka kurs		784		784		784		784
Samhällsplanerarprogram T2 fortskurs inkl 5 stud enstaka kurs	831		831		831		831	
Samhällsplanerarprogram T4- Hållbar utveckling	660		660		660		660	
Samhällsplanerarprogram T5- Praktik församhällsplanerare		200		200		200		200
Samhällsplanerarprogram T6- Kandidat	800		800		800	800		800
Avancerad nivå Hållbar utv.	209	209	209	209	209	209	209	209
Human Geography + temakurs		100		100		100		100
Summa timmar:	2500	1293	2500	1293	2500	1993	1700	2093

Cirka 4000 klt per år - OBS nya kurser inlämnade ht 2020 som om de startas kräver mer resurser.

OBS! Pga ändrad studiegång fr o m ht 2020 ligger två kandidatkurser 2022

Bilaga 6 - Genomströmningssiffror program inom ämnet Kulturgeografi

Universitetskansliet, 2020-04-27, se även texten där ytterligare information finns

Tabell över antal studenter med registrering under aktuell termin											
UNDERLIGGANDEPAKETERING_SV	(Alla)										
AVBROTT_UTBILDNING	(Alla)										
SENARE_DEL_MARKERING	0										
Summa av Unikt på termin	Kolumnetiketter										
Radetiketter		20152	20161	20162	20171	20172	20181	20182	20191	20192	20201
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling				7	6	13	13	12	9	14	13
20162				7	6		1				
20172						13	12				
20182								12	9	1	1
20192										13	12
Magisterprogram i samhällsanalys		13	5			4	4	6	5	13	13
20152		13	5								
20172						4	4				
20182								6	5		
20192										13	13
Samhällsplanerarprogrammet		42	36	78	75	118	112	131	119	130	116
20152		42	36	28	32	30	32	3	2		
20162				50	43	42	42	39	38	2	2
20172						46	38	35	34	34	35
20182								54	45	43	42
20192										51	37
Totalsumma		55	41	85	81	135	129	149	133	157	142

Tabell över antal studenter med registrerat resultat på aktuell termin											
UNDERLIGGANDEPAKETERING_SV	(Alla)										
Om Hpr	Ja										
HPR	(Alla)										
SENARE_DEL_MARKERING	0										
Summa av Unikt på termin	Kolumnetiketter										
Radetiketter		20152	20161	20162	20171	20172	20181	20182	20191	20192	20201
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling				6	6	11	11	10	8	14	12
20162				6	6						
20172						11	11				
20182								10	8	1	1
20192										13	11
Magisterprogram i samhällsanalys		10	4			4	4	5	5	13	2
20152		10	4								
20172						4	4				
20182								5	5		
20192										13	2
Samhällsplanerarprogrammet		41	36	75	74	94	111	125	114	120	77
20152		41	36	28	31	10	32	2	2		
20162				47	43	42	41	37	34	1	2
20172						42	38	35	33	30	25
20182								51	45	43	15
20192										46	35
Totalsumma		51	40	81	80	109	126	140	127	147	91

Tabell över antal studenter med uttaget bevis (oavsett vilket)												
UNDERLIGGANDEPAKETERING_SV	(Alla)											
Program	(Alla)											
Bevis	(Alla)											
SENARE_DEL_MARKERING	0											
Summa av Unikt pnr	Kolumnetiketter											
Radetiketter		20141	20151	20152	20161	20162	20171	20181	20182	20191	20192	20201
Magisterprogram i offentlig planering för hållbar utveckling			1	2				1	5	3	10	1
20162			1	1					1			
20172							1	4	1	1		
20182									2	5	1	
20192				1						4		
Magisterprogram i samhällsanalys		1	5		1	3	3	1	1	4	2	
20152		1	5			3	1					
20172					1			1	1		1	
20182							1			1	1	
20192							1			3		
Samhällsplanerarprogrammet								22	3	27	7	1
20152								21	2	3	2	
20162								1	1	24	5	
20182												1
Totalsumma		1	6	2	1	3	4	28	7	41	10	1

Bilaga 7 – Alumnundersökning

I texten finns följande som kan relateras till alumnundersökning:

Samhällsplanerarprogrammet ger studenterna goda möjligheter att få arbete och/eller att studera vidare på avancerad nivå. En undersökning av studenterna som slutade Samhällsplanerarprogrammet vårterminen 2020 visar att studenterna får arbete inom det område de utbildat sig för och många går vidare till studier på avancerad nivå:

Antal studenter	Sysselsättning vt 2021 Slutfört Samhällsplanerarprogrammet vt 2020
10	Arbetar som samhällsplanerare, t.ex. GIS, planarkitekt, planerare och utvecklingsledare inom region.
15	Samhällsplanerare men också fastighetsförvaltare och handläggare
11	Bedriver studier på magister-/masternivå inom samhällsplanering
3	Okänt, de har inte besvarat mejl.

Av de 39 studenter som avslutade Samhällsplanerarprogrammet vt 2020 har 28 % gått vidare till studier i samhällsplanering på magister-/masternivå¹⁷.

---

¹⁷ Undersökningen är genomförd av ämnets amanuens som nu studerar på avancerad nivå vid ORU. Hon har varit i kontakt med samtliga studenter som tog examen 2020.